

Skatteministeriet

30. august 2022
J.nr. 2022-6498

Kontor:
Moms, afgifter og told [MAT]

Initialer:
SSv

Samrådsspørgsmål V

- Tale til besvarelse af spørgsmål V den 30. august 2022 kl. 11.15-12.15.

Spørgsmål

Hvilke muligheder ser ministeren for at indføre differentieret og lavere moms på fødevarer i Danmark, ligesom man kender det fra Tyskland, hvor fødevaremomsen er nede på 7 pct.?

Indledning

Jeg vil gerne indlede med at takke for invitationen til dette samråd angående indførelse af differentieret moms i Danmark i form af en lavere momssats på fødevarer.

Jeg har stor forståelse for, hvorfor spørger har stillet samrådsspørgsmålet. Det er nemlig blevet dyrere at være dansker. Priserne på fødevarer,

brændstof, gas og el er steget, inflationen er høj, og mange familier er presset på økonomien.

Regeringen følger udviklingen i priserne tæt og er meget opmærksom på de ekstra udgifter, som i øjeblikket rammer de fleste. Netop for at hjælpe de hårdest ramte danskere, har regeringen indgået en række politiske aftaler, hvor der kompenseres for de øgede udgifter i form af en varmecheck, der netop er blevet udbetalt, og en ældrecheck til de pensionister, der har færrest midler.

Vi har også aftalt at forhøje beskæftigelsesfradraget og nedsætte elafgiften midlertidigt i 2022 og 2023. Her vil jeg fremhæve, at den lavere elafgift – der bidrager til en lavere elregning – særligt vil hjælpe danskerne med de laveste indkomster, fordi elregningen ofte fylder lidt mere i budgettet for denne gruppe.

Der er altså med andre ord allerede gjort en hel del for at afbøde de negative konsekvenser af den aktuelt høje inflation. I det omfang, der bliver behov for yderligere initiativer – og det udelukker jeg på ingen

måde – så vil regeringen fortsat stå stærkt på, at det skal ske inden for en ansvarlig ramme for den økonomiske politik.

Samtidig er det vigtigt at holde sig for øje, at den danske økonomi, på trods af de turbulente tider vi lever i, generelt set står i en stærk udgangsposition, med en rekordhøj beskæftigelse og lav ledighed. Beskæftigelsen er aktuelt mere end 150.000 personer over niveauet før corona-pandemien.

Det skal vi gøre alt, hvad vi kan for at holde fast i, så langt de fleste danskere også i årene fremover vil have et arbejde at stå op til.

Momssatsen

Når det er sagt, vil jeg adressere muligheden for at indføre differentieret moms på fødevarer eller andre varer.

Det danske momssystem er i dag – og har i lang tid under skiftende regeringer været – kendetegnet ved, at alle varer og ydelser som udgangspunkt er pålagt én momssats på 25 pct.

Mit svar vil både komme omkring de juridiske rammer og de økonomiske og administrative konsekvenser af nedsat moms.

Juridiske rammer

Først lidt om de juridiske rammer. Det danske momssystem baserer sig på fælles EU-momsregler, der findes i momsdirektivet.

Momsdirektivet indeholder rammerne for momssatserne, og disse rammer skal medlemslandene holde sig indenfor. Der er i direktivet fastsat en normalsats på minimum 15 pct. Det er dog muligt at benytte en nedsat sats på mindst 5 pct. for nærmere bestemte varer og ydelser, fx fødevarer, som Tyskland har gjort.

Med andre ord er det altså strengt juridisk muligt at indføre nedsat moms på fødevarer. Og jeg vil tilføje, at jeg har sympati for tanken og den hensigt, der ligger bag, nemlig at kunne tilgodese de danskere, der er hårdest ramt af højere priser på fødevarer.

Der er imidlertid også en række dilemmaer og konsekvenser, som man skal forholde sig til, før man måtte kaste sig ud i det.

Afgrænsning

For det første vil der fx opstå afgrænsningsudfordringer og potentiel konkurrenceforvridning mellem produkter, der kan erstatte hinanden.

Den konkrete afgrænsning vil uundgåeligt medføre gråzoner, som kan gøre det mere usikkert for virksomhederne, om de nu også pålægger den rette momssats, og hvor sammenlignelige varer beskattes forskelligt. Andre lande gør det, så det lader sig håndtere, men det kan være tungt og bøvlet.

Lad mig komme med et eksempel - færdigretter. Hvis der købes en færdigret i supermarkedet, vil det være omfattet af den lavere momssats, men hvad med takeaway eller restaurationsbesøg? Det vil ikke være omfattet af den nedsatte moms? Og hvad med det engangsservice, der fx ligger sammen med færdigretten? Det vil jo heller ikke være omfattet.

Administrative byrder

Nedsat moms vil således medføre mere komplekse og omfattende momsregler og derfor også administrative byrder.

For virksomheder vil det inkludere fx tilpasning af IT- og regnskabssystemer, men også ift. løbende at sikre overholdelse af mere komplekse momsregler.

For myndighederne vil momskontrollen blive vanskeliggjort og mere omkostningstung af at indføre et momssystem med flere satser.

Implementering hos Skatteforvaltningen

Dertil kommer, at indførelse af en nedsat momssats vil medføre et væsentligt IT-udviklingsarbejde for en Skatteforvaltning, hvor IT-udviklingskapaciteten i udgangspunkt er under væsentligt pres.

Konkret vil der være behov for at ændre i tre af Skatteforvaltningens IT-systemer. To af de berørte systemer vil være DebitorRestance og Erhvervssystemet, som er såkaldte Legacy-systemer. Legacy-systemer er ældre systemer, som er komplekse og erfaringsmæssigt er omkostningsfulde og vanskelige at foretage ændringer i.

Så vil man selvfølgelig skulle forholde sig til de økonomiske konsekvenser – både de samfundsøkonomiske og de statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomi

Set med samfundsøkonomiske briller vil nedsat moms på fødevarer medføre en forvriddning i forbrugernes afvejning mellem udgifter til fødevarer og andre forbrugsudgifter som forrykker forbrugssammensætningen. Sammen med de øgede administrative omkostninger giver dette et velfærdstab.

Det kan tilføjes, at for borgerne vil momsbesparelsen umiddelbart være proportional med udgiften til de omfattede varer, og i kroner og øre vil momsbesparelsen således være størst for de borgere, der målt i kroner og øre køber mest af de omfattede varer. Overordnet set betragtes momsens som helhed som omtrent fordelingsneutral, fordi forbruget følger indkomstniveauet på tværs af de forskellige indkomstgrupper.

Mindreprovenu for staten

Sidst men ikke mindst vil der være en væsentlig provenuvirkning.

Det umiddelbare mindreprovenu ved en nedsat moms på 7 pct. på fødevarer vil i sagens natur afhænge af den konkrete afgrænsning, men skønnes groft at udgøre mere end 14 mia. kr. årligt.

På sigt vil et mindreprovenu selvfølgelig skulle finansieres. Og det er klart, at et mindreprovenu i den størrelsesorden kræver markante finansieringstiltag – med de afledte virkninger der nu vil være forbundet hermed.

Her må man så politisk forholde sig til finansieringsudfordringen. Jeg vil blot stilfærdigt konstatere, at indenfor en ansvarlig økonomisk ramme kan man ikke tale om nedsat moms på fødevarer uden samtidig at tale om finansieringen heraf.

Og selvom jeg har sympati for tanken, så må jeg også anføre, at nedsat moms på fødevarer desværre ikke er noget man kan indføre i en kortere periode, hvor danskernes privatøkonomi udfordres af markante

prisstigninger. Der vil være en mærkbar implementeringstid, samt behov for nærmere analyse af bl.a. afgrænsning og konsekvenser.

Afrunding

Hvis jeg kort skal opsummere, vil jeg sige, at regeringen er meget optaget af at sikre, at Danmark og danskerne kommer igennem den nuværende situation.

Jeg har derfor stor sympati for det spørgsmål, der er stillet her til samrådet i dag. Jeg tolker det på sådan vis, at det udspringer af at ønske om at hjælpe nogle af de danskere, der står i en vanskelig økonomisk situation i dag.

Regeringen og Folketinget har allerede indgået flere aftaler, der skal gøre det lettere for dem med mindst at få pengene til at slå til. Jeg vil ikke afvise, at der skal gøres mere. Og jeg ser frem til en drøftelse af i dag, om hvordan vi løser den opgave bedst i fællesskab.

Tak for ordet.